Có đôi v□ ch□ng kia c□□i nhau đ□□c ba năm và r□t mong có con nh□ng khi th□y v□ ch□ng ng□□i b□n □ c□nh nhà v□t v□ v□i hai đ□a con nh□ h□ c□m th□y ngao ngán, không bi□t mình có nên có con hay không. Hai đ□a con trong gia đình ng□□i hàng xóm ch□ m□i hai tu□i và b□n tu□i mà bà m□ c□ ph□i la hét su□t ngày. Có m□t l□n đ□a bé b□n tu□i v□c đ□t ngoài sân, bà m□ □ trong nhà g□i vói ra: "Tâm, vô r□a tay, không v□c đ□t n□a!" Bà m□ g□i m□t l□n, hai l□n, r□i ba l□n. M□i l□n gi□ng bà cao h□n, to h□n, nh□ng đ□a bé không nhúc nhích, c□ ti□p t□c ch□i, làm nh□ không nghe gì c□. Cu□i cùng bà m□ m□ c□a thò đ□u ra và hét: "Vô ngay không là có roi đó!" Th□ng bé con nghe nh□c đ□n roi, tr□ l□i: "Con không mu□n vô, con mu□n ch□i thêm m□t chút n□a!" Trong khi đó đ□a bé hai tu□i □ trong nhà không bi□t vì c□ gì gào khóc om sòm. Đ□a bé ngoài sân v□n ti□p t□c v□c đ□t, dù m□ đã nói là s□ có roi. M□t lát sau, bà m□ ra, không c□m roi nh□ng b□ng trên tay m□t ly s□a, b□o: "Nè, u□ng đi, tr□a nay ng□ d□y ch□a u□ng s□a!" Đ□a bé đ□y ly s□a ra, nói: "Con không mu□n u□ng s□a, con mu□n ăn ice cream!" Bà m□ ép m□t l□n n□a, không đ□□c, bà c□n nh□n: "Th□ng này h□ quá, s□a không u□ng mà c□ đòi ăn b□y b□ không thôi!" R□i đem ly s□a vào nhà!

Th□a quý v□, trong Câu Chuy□n Gia Đình k□ tr□□c chúng tôi có nói v□ v□n đ□ t□i sao ngày nay h□u nh□ cha m□ s□ con thay vì con cái kính s□ và vâng l□i cha m□. Có nh□ng đ□a con ch□ m□i vài ba tu□i mà đã xem th□□ng l□i d□y b□o c□a cha m□. Th□t ra không ph□i là cha m□ s□ con nh□ng vì quá th□□ng con, không mu□n làm con bu□n, con khóc, không mu□n làm ph□t ý con nên cha m□ c□ ph□i chi□u theo nh□ng đòi h□i c□a con. Đi□u l□ là nh□ng đ□a con đ□□c cha m□ c□ng chi□u không bi□t yêu quý cha m□, cũng không bi□t vâng l□i và ngoan ngoãn cho cha m□ vui lòng nh□ng trái l□i, càng vòi vĩnh, đòi h□i đi□u này đi□u kia, khi□n cha m□ ph□i chi□u chu□ng nhi□u h□n, và th□□ng th□□ng, nh□ng đ□a con đó l□n lên là nh□ng đ□a h□ h□ng, gây x□u h□ và kh□ đau cho cha m□.

Không cha m□ nào c□ tình t□o nên nh□ng đ□a con h□ h□ng, nh□ng vì th□□ng con, nuông chi□u con, cha m□ không áp d□ng k□ lu□t, không s□a d□y khi con ph□m l□i nên d□n d□n con tr□ thành vô k□ lu□t. Nh□ v□y, n□u mu□n có nh□ng đ□a con ngoan ngoãn, vâng l□i, chúng ta ph□i làm gì, nên áp d□ng nh□ng nguyên t□c nào? Các nhà tâm lý h□c cho bi□t, con cái không tôn tr□ng th□m quy□n c□a cha m□ m□t ph□n là vì b□n tính c□a đ□a bé nh□ng ph□n l□n là do □ cách d□y d□ và h□□ng d□n c□a cha m□. Thánh Kinh d□y r□ng, t□t c□ m□i ng□□i đ□u sinh ra trong t□i l□i, có khuynh h□□ng mu□n làm đi□u sai qu□y. Con cái c□a chúng ta cũng th□, luôn luôn có khuynh h□□ng làm đi□u qu□y vì th□ n□u đ□ t□ nhiên, không u□n n□n, các em s□ khó tr□ nên ng□□i t□t, có k□ lu□t và tinh th□n trách nhi□m. B□ng ch□ng là các em nh□ không ai d□y mà t□ nhiên đã bi□t tranh giành, tham lam, nói d□i, b□t n□t ng□□i khác, v.v... B□n tính t□i l□i trong con cái mà chúng ta nhìn th□y rõ ràng nh□t là, nh□ng đi□u x□u cha m□ c□m thì các em mu□n làm, nh□ng

đi□u t□t cha m□ b□o làm thì các em không mu□n làm.

Vì b□n tính c□a con em chúng ta là nh□ th□ nên cha m□ c□n áp d□ng k□ lu□t và s□a d□y nghiêm ch□nh t□ khi con còn nh□. Sách Châm Ngôn trong Thánh Kinh C□u □□c d□y nh□ sau: "S□ ngu d□i v□n bu□c vào lòng con tr□, song roi răn ph□t s□ khi□n cho s□ □y lìa xa nó" (Châm ngôn 22:15). Tr□ con v□n d□i d□t nên hay làm đi□u l□m l□i sai qu□y, cha m□ c□n dùng roi răn ph□t đ□ s□ d□i d□t đó lìa xa các em. L□i Chúa b□o r□ng cha m□ c□n dùng roi đ□ răn d□y và s□a ph□t con ch□ không ph□i đ□ làm cho con b□ th□□ng tích.

Có l□ quý v□ cũng đ□ng ý r□ng ngày tr□□c bên Vi□t Nam h□u h□t các b□c cha m□ r□t là nghiêm kh□c v□i con cái, nh□ v□y đ□ đ□□c tình tr□ng thanh thi□u niên h□ h□ng. Cũng có ng□□i quá nghiêm kh□c v□i con, khi con l□ làm đi□u gì không đúng ý là đánh đòn th□ng tay, không c□n bi□t đó là con v□ng v□, vô ý hay c□ tình làm sai nh□ th□. S□ dĩ có tình tr□ng đó là vì h□u nh□ m□i ng□□i đ□ng ý v□i quan ni□m: "Cha m□ nói oan làm quan b□t hi□p." Ngày nay trong đ□i s□ng t□i x□ ng□□i thì các b□c cha m□ l□i h□u nh□ nghiêng v□ khuynh h□□ng trái ng□□c, t□c là quá d□ dãi v□i con. Khi con làm đi□u sai qu□y, không đánh đòn cũng không s□a d□y hay có m□t bi□n pháp nào c□, và vì th□ chúng ta đào t□o ra m□t th□ h□ thanh thi□u niên không có k□ lu□t. Quá nghiêm kh□c v□i con cũng không t□t mà quá d□ dãi v□i con cũng r□t là nguy hi□m. Nh□ v□y, chúng ta ph□i h□□ng d□n con cái nh□ th□ nào đ□ đ□t k□t qu□ t□t? Nguyên t□c muôn đ□i đ□ chúng ta noi theo là nguyên t□c c□a Kinh Thánh, vì nh□ng nguyên t□c này đ□n t□ Đ□c Chúa Tr□i, Đ□ng đã t□o d□ng nên chúng ta, Ngài bi□t rõ con cái chúng ta c□n đ□□c nuôi d□y nh□ th□ nào. Nguyên t□c c□a Chúa là, các b□c cha m□ ph□i dùng s□ s□a ph□t khuyên b□o c□a Chúa mà nuôi d□y con cái. Cha m□ ph□i yêu th□□ng con, d□y b□o và làm g□□ng cho con. Khi c□n cũng ph□i s□a ph□t đ□ con b□ nh□ng t□t h□ thói x□u. Sách Châm ngôn trong Thánh Kinh C□u □□c, ch□□ng 13:24 d□y nh□ sau: "Ng□□i nào kiêng roi v□t ghét con trai mình, song ai th□□ng con □t c□n lo s□a tr□ nó."

Ông Paul Meier, là m□t bác sĩ y khoa Tin Lành, chuyên nghiên c□u v□ v□n đ□ d□y con và s□ phát tri□n tâm tính c□a tr□ em, cho bi□t r□ng n□u phân tích cách d□y con c□a các b□c ph□ huynh, chúng ta th□y có b□n m□u m□c hay b□n khuynh h□□ng chung nh□ sau: (1) C□m quy□n trên con. (2) H□ h□ng, không quan tâm đ□n con. (3) D□ dãi, nuông chi□u con và (4) H□□ng d□n con v□i th□m quy□n.

1. Nh□ng b□c cha m□ c□m quy□n trên con th□□ng b□t bu□c con làm theo ý mình, đòi h□i nhi□u

đi□u n□i con và ki□m soát con ch□t ch□. Các b□c ph□ huynh này áp d□ng k□ lu□t nghiêm kh□c trong vi□c d□y con và mu□n con ph□i vâng l□i tuy□t đ□i nh□ng không đ□ ý đ□n nhu c□u ho□c ý ki□n c□a con.

2. Nh□ng cha m□ h□ h□ng v□i con, không quan tâm đ□n con thì ng□□c l□i, ít khi nào đ□t lu□t l□ cho con và cũng không đòi h□i, trông mong hay b□t bu□c đi□u gì n□i con. Các b□c ph□ huynh này h□u h□t b□n r□n đeo đu□i m□t m□c tiêu riêng nào đó trong cu□c đ□i. H□ không quan tâm nhi□u đ□n con vì con cái không ph□i là □u tiên s□ m□t trong cu□c đ□i h□.

3. Nh□ng cha m□ d□ dãi, nuông chi□u con thì quan tâm đ□n con cái h□n nh□ng h□ ch□ đ□ ý đ□n nhu c□u và ý thích c□a con đ□ chi□u theo ch□ không bu□c con ph□i vâng l□i cha m□ hay vâng theo m□t k□ lu□t nào. Các ph□ huynh này mu□n làm b□n v□i con và chi□u theo ý con đ□ tu□i th□ c□a con đ□□c vui ho□c đ□ cha m□ r□nh tay và tho□i mái vì không ph□i s□ con bu□n gi□n hay không th□□ng cha m□.

4. Nh□ng cha m□ h□□ng d□n con v□i th□m quy□n th□□ng đ□t nhi□u k□ v□ng n□i con, vì th□ quan tâm đ□n m□i ph□□ng di□n trong đ□i s□ng con. Các ph□ huynh này đ□t m□c tiêu và k□ lu□t cho con rõ ràng và dùng th□m quy□n c□a cha m□ đ□ u□n n□n vào nh□ng lu□t l□ mà cha m□ đã đ□t ra. Nh□ng ph□ huynh l□y th□m quy□n d□y d□ con xem vi□c d□y d□ con nên ng□□i là đi□u quan tr□ng nên dành nhi□u thì gi□ □ g□n con cũng nh□ dùng s□ kiên nh□n và c□ng r□n đ□ u□n n□n con vào khuôn phép. H□u h□t nh□ng con em có cha m□ dùng th□m quy□n d□y d□ đ□u nên ng□□i t□t và thành công trong xã h□i.

Chúng tôi xin t□m ng□ng Câu Chuy□n Gia Đình hôm nay t□i đây. Trong bài k□ t□i chúng tôi s□ trình bày chi ti□t h□n v□ b□n nhóm ph□ huynh và nh□ng m□u m□c d□y con khác nhau, chúng tôi cũng s□ nêu lên nh□ng ví d□ đ□ quý v□ nhìn vào và bi□t mình đang d□y d□, h□□ng d□n con theo m□u m□c nào. Kính m□i quý v□ nh□ đón nghe. Kính chào t□m bi□t quý thính gi□.

Minh Nguyên
Ch□□ng Trình Phát Thanh Tin Lành